

Семенець О. О.,

*доктор філологічних наук, професор,
професор кафедри слов'янської філології та журналістики
Навчально-наукового інституту філології та журналістики
Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського*

СОЦІАЛЬНІ КОМУНІКАЦІЇ В УКРАЇНІ В УМОВАХ ПОВНОМАСШТАБНОГО РОСІЙСЬКОГО ВТОРГНЕННЯ 2022 РОКУ

Повномасштабна війна росії проти України 2022 року спалахнула на тлі цілої низки глобальних викликів: економічних криз та голоду в бідних країнах, пандемії та загроз зміни клімату, політичної конфронтації заходу та сходу, численних локальних збройних конфліктів, слабкості міжнародних організацій і міжнародного права в запобіганні цим кризам.

У цій особливо страшній і жорстокій війні Україна вразила світ консолідованістю свого суспільства, гідністю й мужністю, волею до перемоги, відданістю та самопожертвою у відстоюванні ідеалів свободи і самого права українського народу на життя. У цій боротьбі Україна захищає ідеали гуманізму й справедливості, пропонує світу нові сенси, нові комплекси ідей, важливі для безпеки всього людства, і при цьому сама змінюється, зростає як моральний авторитет і лідер демократичного світу.

Із першого ж дня повномасштабної збройної агресії оприявнилася визначальна умова перемоги – єдність народу, армії та влади в країні. Самоорганізація суспільства виявилася в зміцненні горизонтальних зв'язків, а саме в розвиткові добровольчого руху й волонтерства, безмежній і всебічній підтримці армії, загальній солідарності й довірі між українцями, а також вдячності до громадян інших країн за їхню допомогу. Саме на таких горизонтальних зв'язках постає й міцніше громадянське суспільство. І Президент Володимир Зеленський при цьому виступає не просто як політичний лідер, а представник сильного громадянського суспільства. Уважний і чутливий до громадської думки, Президент реалізує політику, якої вимагає громадянське суспільство країни.

Україна в цій війні досягла успіху не лише на полі бою, а й у сфері комунікацій. Велика війна чи не вперше в історії відбувається в режимі онлайн-трансляції, коли на цифрових платформах відображаються й фіксуються і відвага захисників України, і докази воєнних злочинів

агресора. Така медіатизована війна особливо увиразнює роль інформаційного протистояння. В інформаційній війні під час масованої збройної агресії Україна перемагає.

Такі ознаки соціальних комунікацій в Україні під час війни, як рішучість і пасіонарність, відчуття своєї правоти і впевненість у перемозі, шляхетність і людяність, самоорганізація та взаємопідтримка, – консолідували українське суспільство, зміцнили повагу до України, забезпечили симпатії й підтримку народів демократичного світу та міжнародну допомогу – збройну, фінансово-економічну, політичну, інформаційну, гуманітарну – від країн-партнерів та союзників.

Найважливішій меті захисту країни підпорядковані комунікації політичні, дипломатичні та медійні, а також взаємодія на рівні громадянського суспільства; комунікації на офіційних платформах політичної влади і в усних публічних виступах, у соціальних мережах та месенджерах, соціально-групові та міжособистісні.

Провідними комунікаторами в таких інформаційних потоках виступають лідер країни – Президент Володимир Зеленський із його потужною комунікаційною командою; керівництво Збройних сил – головнокомандувач Валерій Залужний, Управління стратегічних комунікацій ЗСУ; міністр оборони Олексій Резніков та інші представники уряду, дипломатичного корпусу; керівники військових адміністрацій; українські військові – лідери думок і прості воїни, які висловлюють свою позицію через соціальні мережі; громадянські активісти й волонтери, представники культури, журналісти, політичні, воєнні й економічні експерти, блогери та громадянські журналісти, звичайні українці в просторі соціальних мереж та народної дипломатії. У таких ієрархічних та мережевих структурах виявляються згуртованість, емоційний зв'язок і відчуття єднання заради спільної мети.

Новаторство, переконливість та ефективність діяльності харизматичних і вольових діячів України завоювали прихильність міжнародної спільноти. Президент України Володимир Зеленський очолив рейтинг людей, яких, на думку читачів журналу «Time», варто включити до списку 100 найвпливовіших людей світу 2022 року. «Коли в лютому російські війська розпочали повномасштабне вторгнення в Україну, Зеленський, комік, який не мав політичного досвіду до обрання президентом України у 2019 році, вийшов на світову арену та згуртував лідерів для підтримки України», – зазначає «Time» [3].

У 2022 році троє українців увійшли до списку молодих лідерів «Time100 Next», які формують майбутнє світу. До списку «Новатори» увійшли міністр цифрової трансформації Михайло Федоров та

математик Марина В'язовська. До категорії «Лідери» був включений міністр інфраструктури Олександр Кубраков [2].

Перемога над жорстоким ворогом вимагає спільної боротьби, великої праці та взаємодії людей у всіх частинах вільного світу: «2014 рік став поворотним моментом. Тоді в цілком очевидних ситуаціях – із Кримом, з Донбасом, зі збитим малайзійським «Боїнгом» – Росія уникнула негайної й відчутної відповідальності, зберегла бізнесові та політичні зв'язки зі світом... Тепер багато хто у глобальних відносинах вірить, що і йому це вдасться. Ось чому українці зараз роблять дуже важливу справу для всіх у світі. Наш народ об'єднав вільний світ не просто навколо своєї боротьби за свободу, а навколо розуміння, наскільки крихкою є наша свобода. Свобода кожного народу у Європі та в інших частинах світу. Цю крихкість можна захистити лише спільними діями, і щоб це працювало в довгостроковій перспективі, має бути ефективна архітектура глобальної безпеки, яка гарантує, що жодна держава ніколи більше не зможе вдаватися до терору проти іншої держави» [1].

Україна в цій великій війні захищає свою землю і своє майбутнє, створює новий світ для нащадків. У сучасних дискусіях народжуються ідеї, яким буде цей майбутній світ, побудований на засадах гідності й людяності, справедливості й безпеки, поваги до кожної живої істоти й до всіх націй, спільного поступу всіх країн. Уже в сучасних комунікаціях українці намагаються вдивлятися в майбутнє, щоб побачити тенденції, закономірності й атрактори розвитку, які формуватимуть нову архітектуру справедливого світу, що здобувається такою дорогою ціною.

Список використаних джерел:

1. Крихкість свободи можна захистити лише спільними діями, має бути ефективна архітектура глобальної безпеки – звернення Президента України. *Президент України Володимир Зеленський. Офіційне інтернет-представництво*. 03 серпня 2022 року. URL: <https://www.president.gov.ua/videos/krihkist-svobodi-mozhna-zahistiti-lishe-spilnimi-diyami-maye-3013> (дата звернення: 15.10.2022).
2. Time100 Next. *Time*. URL: <https://time.com/collection/time100-next-2022/> (дата звернення: 15.10.2022).
3. Ukrainian President Volodymyr Zelensky Wins the 2022 TIME100 Reader Poll. *Time*. May 19, 2022. URL: <https://time.com/6177642/2022-time100-reader-poll-winner-volodymyr-zelensky/> (дата звернення: 15.10.2022).